

פרשת בהר בחקתי

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורבב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

- א. דיני מכירת בתי ושדות הלוויים
- ד. הבטחות שפע לשומרי השמיטה
- ה. דיני מעשר בהמה
- ו. איסור ע"ז וציווי על השבת
- ז. דיני שמיטת הארץ
- ח. הברכות המובטחות אם בחוקותי תלכו
- י. דיני ערכין
- מ. דיני תמורה
- מ. הקללות אם בחוקותי תמאסו ח"ו
- מ. דיני מכירת וגאולת בתיים
- נ. דיני עבד כנעני
- נ. דיני חרמות
- ק. דיני שנת היובל
- ש. הבטחות זכירת הברית
- ש. דיני עבד עברי המוכר עצמו
- ש. דיני פדיון הקדש
- ת. איסור ריבית
- ש. איסור אונאת ממון ודברים
- ת. דיני עבד עברי הנמכר לגוי
- ת. דיני מכירת וגאולת שדות

שאלה לשולחן השבת

"ונתתי שלום בארץ ושכבתם ואין מחריד... וחרב לא תעבר בארצכם: ורדפתם את איביכם ונפלו לפניכם לחרב" ויש לעיין ולהעמיק בברכה זו: דלכאורה, מאחר שהובטח תחילה כי שלום ישרור בארץ, עד שלא יהא כל מחריד ומאיים, ואף נאמר במפורש "וחרב לא תעבר בארצכם", מה מקום יש להמשך הכתוב "ורדפתם את איביכם ונפלו לפניכם לחרב"? וכי על איזו מציאות של מלחמה ורדיפה מדובר כאן, אם כבר הובטח מצב של שלום מוחלט והעדר חרב בארץ?

מטרת השאלה
הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת.
ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת
(בצרוף מקורות, אם ישנם)
ובל"נ אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"ונתנה הארץ יבולה ועץ השדה יתן פרי" - 'הן אילני סרק' (רש"י)
יש לבאר מנין לו לרש"י לומר שהכוונה לעצי הסרק שיניבו פירות? אולי הכוונה כפשוטו לעצי פרי רגילים שיתנו את פריהם בזמנם ובשפע? ידועה ההלכה שמי שברך על פירות האדמה בורא פרי העץ בטעות לא יצא, אך אם בירך בשוגג על פירות האילן בורא פרי האדמה - יצא, משום שאף האילנות יוצאים ויונקים מן האדמה, ויכולים פירותיהם להיקרא גם 'פרי האדמה'. אם כן, כיוון שכבר כתוב בפסוק: "ונתנה הארץ יבולה", איזו תוספת בא ללמדנו ההמשך "ועץ השדה יתן פרי", והרי זה כלול בברכת הארץ? אלא על כרחך שבא לחדש ולרבות בברכה את אילנות הסרק. (ילקוט האורים) הסבר נוסף בברכה, שיחזור העולם לתיקונו כקדם כמו לפני חטא עץ הדעת שאז לא היו אילנות סרק.

"וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעית הן לא נזרע ולא נאסף את תבואתנו"
לכאורה יש לבאר את הפשט בפסוק: מדוע שיאמרו מה נאכל בשנה השביעית, הלא בשנה השישית כן אספו את התבואה, ואוכלים תמיד מהתבואה של שנה שעברה, ואם כן היו אומרים לתהות מה יאכלו בשנה השמינית, בטרם תצמח התבואה החדשה, ולא מה יאכלו בשנה השביעית? ויש לומר: א. משיב הרמב"ן וכן בעלי התוספות שיש לראות את סדר המלים בפסוק זה כאילו נאמר וכי תאמרו בשנה השביעית מה נאכל, ואז השאלה מה נאכל אכן מוסבת על השנה הבאה השנה השמינית. ב. אחר המילים 'מה נאכל' יש לעשות הפסקה, כלומר וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעית הן לא נזרע ולא נאסף את תבואתנו, ואז מה נאכל בשנה השמינית. ג. ע"י מצוות התרומות והמעשרות מתברר גם כל הגשמיים של האדם, ואם כן כבר בשנה השביעית יחסר לכאורה מהגשמיים כי חסרות מצוות אלו, ולכן הקב"ה מבטיח שהשראת הקדושה והברכה של השנה השישית תהיה אף לשנה הבאה. (ר' יחזקאל מקוזמיר) ד. מנוחת הארץ בישראל היא דווקא להוציא מזון לעם ישראל ובה נחה, ובשנה השביעית לא נחה אלא זה שבת לד'. ולכן יכולים לשאול כיצד ייטיבו עם הארץ למרות שאינה רוצה לנוח אלא להוציא פירות. (בינה לעיתים) ה. מרוב דאגה לשנה השמינית יצמצמו במזונם בשנה השביעית וינסו לשמור לעתיד - על כן כבר כעת מפחדים מהמחסור. (מהרי"א) ו. כבר בשנה השישית לא יראו תוספת בכמויות אלא רק יתברך במעיים ולכן רק בשנה השביעית לא יבינו אבל בשמינית כבר יהיו רגילים לשבוע ממועט מזון. (כלי יקר) ז. בשנה השביעית יציק להם שאלת מה נאכל, כי הלוא אין להם פת בסלו כלפי השנה השמינית. (כלי יקר). ח. מרוב דאגה יאגרו את כל אוכל השביעית באוצר כמו שעשו במצרים. ט. השאלה היא על הברכה שלא תהיה לה על מה לחול, וע"כ אומרת התורה שיחול על השישית לג' השנים (שואל ומשיב). (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א ל"שאלה לשולחן שבת" תשפ"ד)

ונתתי שלום... בשולחן השבת!

ניתן להשיג ב"מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון:

052-7665775

העלון מוקדש לע"נ
ר' יצחק בן משה
ת.נ.צ.ב.ה.

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילתם.
זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה!
השתתפו באמצעות העברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271 ע"ש 'בייז'.

חידון א' ת'

התשובה לכל שאלה מתחילה באות המופיעה בתחילת השורה

- א. מאיזה סוג שדה יכול להקדיש אדם לד'?
- ב. השי"ת יקים אותה איתנו
- ג. אם נקיים את מצוות ד' הם יינתנו בעיתם
- ד. סוג מכה ח"ו
- ה. ו' בתוכם ו' לכם לאלוקים
- ו. "חמישית על ערכך"
- ז. מגיל חודש עד בן חמש שנים ערכו 5 שקלים
- ח. תושבת מן הארץ (ברכה)
- ט. המקדיש בהמה כזו מוסיף חמישית על ערכה
- י. יוציאו אותו מפני חדש
- כ. בגאולת שדה הכהן מחשב את ה' לפי היובל
- ל. עשר נשים יאפוהו בתנור אחד מגודל הרעב ח"ו
- מ. אם נקיים את מצוות השי"ת חמישה מאיתנו ירדפו -
- נ. נאכל ישן (ברכה)
- ס. בהר זה ניתנו המצוות
- ע. השי"ת ישבור את מוטות
- פ. עץ השדה ייתן אותו
- צ. יש לעשר את הבקר ואת ה'
- ק. "והיה הוא ותמורתו יהיה"
- ר. אם נקיים את מצוות השי"ת מאה מאיתנו ירדפו -
- ש. סוג מחלה ח"ו
- ת. ד' נתן לנו אותן יחד עם החוקים והמשפטים

חידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה מסתיימת באות המופיעה בתחילת השורה

- א. "בהר סיני" - "ב" דסיני" (אונקלוס)
- ב. "לפי" השנים תרבה מקנתו
- ג. "וכי" יד גר ותושב עמך"
- ד. מותר לקנות מאת הגויים אשר סביבותיכם
- ה. ביובל ובשמיטה אסור לבצור אף את (לשון הפסוק)
- ו. "ולא" איש את עמיתו..."
- ז. הגואל מהכסף את ערך השנים שעברו
- ח. דבר הגודל מאליו קרוי כך
- ט. בית שעבר זמן גאולתו לקונה (רש"י)
- י. "את" תשמרו תיראו ד"
- ך. כך אסור לרדות בעבד עברי
- ל. שנה קדושה
- ם. יוצאים ביובל מידי הקונה
- ן. עבודה זרה הנעבדת בהשתחויה: 'משכית'
- ס. אסור סתם לומר לעבד עברי: 'החם לי את ה'.
- ע. "ונתנה הארץ פריה ואכלתם"
- ף. אסור לקחת ולתת אותו בריבית
- ץ. אחת משמותיה של שנת השמיטה: 'שבת'
- ק. 'אין אדם רשאי למכור שדהו אלא מחמת' (רש"י)
- ר. חרות
- ש. לכמה שנים תבואת השנה השישית תספיק?
- ת. מילה נרדפת ל'לתמיד', 'לעולם'

ואלה שמות

"ואכלתם ישן נושן"

מה שמו של המלאך השר הממונה על המזונות? (התשובה במדור התשובות)

מן המדרש

לפיכך אמר לנו הקב"ה שניזהר בדיני שביעית, שנאמר: 'ושבתה הארץ שבת לד', שלא יגיעו לנו הפרשיות הכתובות בהמשך: 'וכי תמכרו ממכר לעמיתך או קנה מיד עמיתך אל תונו', שלא תהיו מונים זה את זה. אמר הקב"ה, אף אני מכרתי את העולם כולו לאברהם ולא הוניתי אותו. חזר והקנה אותו לי, שנאמר: 'קונה שמים וארץ'. אימתי, בשעה ששמר אברהם מצותיו של הקב"ה. עד שלא ניתנה התורה לישראל, שמרה אברהם אבינו. אמר רבי שמואל בר נחמן בשם רבי אלכסנדראי, אפילו ערובי תבשילין שמר אברהם, שנאמר: 'עקב אשר שמע אברהם בקולי וגו'. מהו 'עקב'? אמר רבי שמעון בן לקיש, בן שלוש שנים הכיר אברהם את הקב"ה. מנין? 'עקב' - ע' שבעים, ק' מאה, ב' שנים, הרי מאה ושבעים ושתיים. וכל ימיו של אברהם, מאה ושבעים וחמש. תוציא מהם שלוש שנים שהיה קטן, הרי, בן שלוש שנים הכיר אברהם בוראו. כיון שראה הקב"ה שחיבב אברהם את המצוות, התחיל מקנה אותו בעליונים ובחתוננים, שנאמר: 'ברוך אברם לקל עליון קונה שמים וארץ'. וכן הוא אומר: 'כי את כל הארץ אשר אתה רואה לך אתננה'. אמר הקב"ה, כל העולם כולו שלי הוא, ומכרתיו לאברהם על ששמר מצוותי. ואתם, בעוונותיכם גרמתם להיות דומה לתושב ששכר בית מבעליו. שכך ירמיה אמר: 'למה תהיה כגר בארץ וכאזרח נטה ללון', וכשחטאתם לפני, מכרתי אתכם, שנאמר: 'תמכר עמך בלא הון, ולא רבית במחיריהם'. לפיכך אם צריך אדם למכור בית או שדה או חפץ, לא תנונו אלו את אלו. (ע"פ מדרש תנחומא)

מילה בפרשה

אבי הכנרים יכול,
לתקוע בשופר גדול,
באמת מים ילקח באפו,
בשני אחוז מהשנים לקפוא.

המונה המבוקש הינו מילה
בת 4 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגליון הבא

ושפני טמוני חול

"ובשנה השביעית"

היכן רמוזה שנת השמיטה בתפילת שמונה עשרה?

* * * *

"ופניתי אליכם והפריתי אתכם והרביתי אתכם"

"אפנה מכל עסקי לשלם שכרם" (רש"י)

יש לבאר אלו עסקים יש לקב"ה שהוא אומר שהוא יצטרך להתפנות מהם כדי לשלם לנו שכר. ואמרו חז"ל שמאז שברא הקב"ה את עולמו יושב הוא ומזווג זיווגים. (בראשית רבה) לכן כתוב בפסוק תשובה למי שיחשוש מכך שיפנה הקב"ה מעסקי הזיווגים, כדי לשלם את שכר הצדיקים ומה תהא על הפריה והרבייה? לכן מדגישה התורה וכותבת מיד: "והפריתי אתכם והרביתי אתכם".

שעשועי דאורייתא

"ושש שנים תזמר כרמך"

היכן עוד בתורה מוזכר כרם?

* * * *

מצאו נא בפרשה:

1. שבע אותיות רצופות בפסוק אחד הנקראות ישר והפוך. (ביותר ממילה אחת)
2. שש מילים רצופות המתחילות באות 'ש'!
3. שלושה פסוקים רצופים עם אותו צמד מילים.
4. לאיזה אדם אין ערך?
5. אחד ממכות מצרים.
6. את שמותיהם של שניים מתוך 14 ספרי הי"ד החזקה לרמב"ם.

שמיאות מי יבין

לפניכם פסוק מן הפרשה שנפל בו שיבוש, התשכילו להבין מהו?

1. "וקדשתם את שנת החמישים שנה וקראתם דרוור בארץ לכל ישריה יובל הוא תהיה לכם ושביתם איש לירושתו ואיש אל משפחתו תשובו"
2. "ואכלתם בשר בניכם ובנותיכם תאכלו"

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לגיליון קודם: איזה מאורע המסופר בתנ"ך ארע בל"ג בעומר? - מלחמת העי הראשונה. **לסדר את הפרשה** - "וקדשתם את שנת החמישים שנה". **חידון א' ת'** - אחוזתו, ברית, גשמים, דבר, התהלכתי הייתי, ויסף, זכר, חיה רעה (וחרב), טמאה, ישן, כסף, לחם, מאה, נושן, סיני, עולנו, פרי, צאן, קודש, רבבה, שחפת, תורות. **חידון א' ת' הפוך** - טורא, רוב, תשיג, עבד, נזיריה, תונו, מקוז, ספיח, נחלט, שבתותי ומקדשי אני, פרך, יובל, בתי החצרים, אבן, כוס, לשובע, כסף, הארץ, דוחק, דרוור, שלוש, לצמיתות. **אלה שמות** - שר המזונות שמו 'נקיד'. (פסחים קיא): **שעשועי דאורייתא** - נח נטע כרם, במשפטים: "שדה או כרם", ו-"ומיטב כרמו", ו-"כן תעשה לכרמך", בקדושים: "וכרמך לא תעולל ופרט כרמך לא תלקט", בקרח: "נחלת שדה וכרם", בחקת אמרו כמה פעמים שלא יעברו בשדה ובכרם, אתונו של בלעם לחצה רגלו במשעול הכרמים, בואתחנן: "כרמים וזיתים אשר לא נטעת", בשופטים: "מי האיש אשר נטע כרם", בכי תצא: "לא תזרע כרמך כלאים פן תקדש המלאה הזרע אשר תזרע ותבואת הכרם", ו-"כי תבוא בכרם", ו-"כי תבצר כרמך", בכי תבוא: "כרם תטע" ו-"כרמים תטע".

1. "מצאה ידו די השיב".
2. "שבע שבתות שנים שבע שנים שבע".
3. "אני ד" - בסוף הפרשה (בהר). 4. תינוק עד גיל חודש. (וכן גוסס והיוצא ליהרג) 5. "דבר". 6. "נשים", "והמשפטים". **מילה בפרשה ל"ג בעומר** - קבלה. "החליט על מנהג טוב" - קיבל קבלה טובה על עצמו, "והוכיח ששילם חוב" - הציג קבלה על התשלום, "למרות שהיא התלוננה" - להתלונן = לקבול התלוננה = קבלה, "שלא הובאה בסוד פירעונה" - הקבלה היא חלק מתורת הסוד. **טמונות בפרשה** - 1. "וקם הבית" (כה,ל) 2. "אל תקח מאתו נשך ותרביית" (כה,לו) 3. 'תותב' (אונקלוס כה,מז) 4. מהירות של מטוסים נמדדת ב'מאך' - "ומך" (כה,מז) 5. ציפור דרוור - "וקראתם דרוור" (כה,י) 6. גבינת: "שדה אחוזה" (כה,מו) 7. 'ולא תונו איש את עמיתו. כאן הזהיר על אונאת דברים' (רש"י כה,יז) 8. מהלכות אונאה: 'ותר מש-תות'. 9. "חומר שעורים" (כו,טז) 10. "דיש" (כוה) 11. "אריח" (כו,לא) 12. "יקדיש את ביתו" (כו,יד) 13. "והמעטיה אתכם" (כו,כב) 14. 'חולי שמקדיח את הגוף ומחממו ומבעירו' (רש"י כו,טז) 15. במעשר בהמה מפרשים מהצאן בנפרד ומהבקר בנפרד. **טמונות בהפטר** - 1. רופא - "רפאני" (יז,יד) 2. "בצפורן + שמיר" (יז,א) 3. RR - "ער+ער" (יז,ו) 4. "בוחר כליות" (יז,י) **שאלה לשלח ליל הסדר** - שאלנו: מדוע לא הוזכרו בסימני ליל הסדר עוד מעניני הלילה, כגון: ארבע כוסות, דין הסיבה ואכילת חרוסת שהם מעיקרי מצוות והנהגות הלילה הזה? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: א. משום שאין לדברים הללו זמן מוגדר ומסוים במסגרת ליל הסדר. ב. ב'קדש' כלולים כל הד' כוסות. ג. חרוסת נכללת במרוור. ד. בענין הכוסות: יש את קדש וברך שכוללים כל השנה כוסות, והשתיים הנוספות נתקנו רק כדי לומר עליהן מגיד והלל והן 'טפלות' לסימנים האלו.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

ב: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
אשמח לקבל רעיונות, חיזוקים והערות: ternunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגיל קשה

2

4

8

ש

12

11

3

6

1

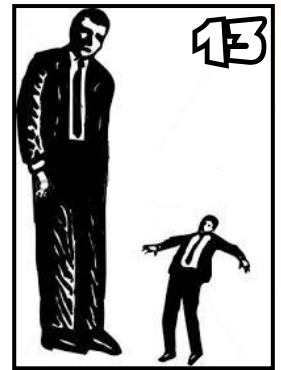
5

9

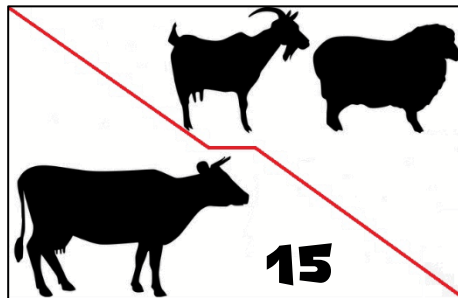
10

13

14

15

מחשבה טובה

התשובה לטמונה זו
תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם

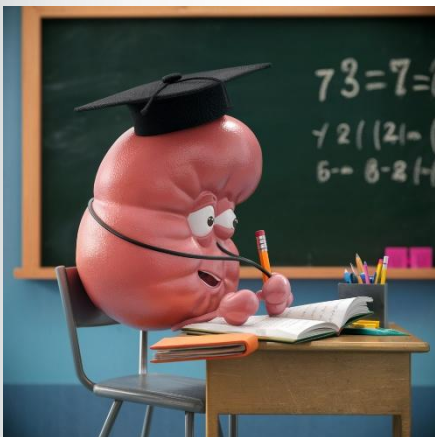
כל ימיו אשר חיה אות הקשת לא נהיה.

הפטרת בחקתי

"ד' עזי ומעזי" (ירמיה ט"ז יט' - י"ז יד')

טמונות בהפטרה

4

3

2

1

